

KIS LAP

GYÁSZ. (Lásd a 343. lapon.)

LVII. köt. 22. szám.

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1899. november 26-án.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

AZ INKA MADARA.

— Elbeszélés számos képpel. —

Irta *Fenn György.*

(Folytatás.)

ILLÉS mester szívesen és ügyesen segített mindenben, de mégis csak abban telt leginkább kedve, ha a maga mester-ségét végezhetette, ácsolhatott, faraghatott. Nagy buzgósággal látott hozzá, hogy ezen az újabb állomásunkon is lehetőleg kényelmes tanyát üssön össze, kívánságára pedig, no meg a saját jóvoltunkra is, egy napot rászántunk, hogy mindnyájan segíünk a munkájában. Egy nappal előbb vagy utóbb kezdjük-e a tájék kikutatását, az mindegy.

Tanyának azt a barlangot választottuk, melyben egy éjt már töltöttük.

— Nagyon jó lesz, vélte Illés mester. A barlang lesz a belső szoba és tárház: elejébe hozzá építem a konyhót, így csak három falatt kel összeróni.

Alkalmas fát bőven találtunk egészen közel, és mivel mind a négyen buzgón dolgoztunk, estére nagyjából már készen állt a házikó, csak holmi mellékes kiegészíteni való maradt másnapra.

— Azt már magam is elvégzem, mondá Illés mester.

— Sokat már ne fáradjon vele, jegyzé meg nagybátyám vidáman. Hiszen már most is olyan ez a házikó, mint ha esztendőig akarnánk benne lakni, nem pedig csak két-három hétre való.

— Már csak elvégzem böcsületesen. Ha az ember valamibe bele fog, ne csináljon fél munkát. Ha csak pár hétig leszünk is itt, addig is jó lesz, ha a szél be nem füttyül, csuszó-mászó féreg be nem látogat.

Bár ez a házépítés inkább mulatság-számba mehetett, a sok emelgetésbe bizony

jócskán bele fáradtam. Másnap reggel már magasan járt a nap, mikor mély álmomból fölébredtem, akkor is arra, hogy Illés mester ha nem is éppen haragosan, de boszankodva pörölt Danival.

— Már pedig rajtad keresem, mondá. Nálad volt utoljára, hát a te dolgod, hogy elő kerítsed.

— Hiszen már kerestem, de ha nincs ott!

— Nincs! Nincs! dörmögte Illés mester. Keresd ott, ahol van!

— Mi veszett el? kérdém talpra ugorva.

— A kisebbik balta, amelyre olyan szükségem van, mint a falat kenyérre, mert holmi kisebb faragásra ez a nagy fejsze nem alkalmas. Tegnap este Dani aprított vele tüzre való fát és most nem tudja elő adni.

— Én oda támasztottam a falhoz... igazán... nagyon jól emlékszem...

— Akkor most is ott volna! zsémbelt az öreg. Nincs itt senki, aki elemelje.

— Talán odább is jártál vele, Dani: vágta valamit a bokrok közt, aztán ott felejtetted, mondám.

— Nem én, urfi. De már csak keresni fogom odább is, ámbár tudom, hogy hiába.

Ebben aztán igaza is lett. Félnapot töltött el a kereséssel: bejárta mind azokat a helyeket, ahol a megelőző napon járt, de a kis balta csak nem került elő, szőrén-lábán elveszett. Ezt nagyon sajtáságosnak találtuk ugyan, megmagyarázni semmikép sem tudtuk; de mivel a kár nem volt nagy, hamar el is felejtettük és igazi dolgunk után látunk: az Inka madara kereséséhez.

Hol egyenként, hol párosan, hol mindnyájan együtt barangoltuk be a vidéket nagy darabon, minden irányban. Biz' a szerencse most sem akart oly gyorsan ked-

vezni, mi napok óta sem talál szép ritk meg is v boldog, s

Rendes dászatra számára csenyénel heverészt koztunk, tünk a k dig bőve del és est esunknak ként szin ségére.

Akadé találkoz A házik oda csör sörétre kellett t delmes végzett előtti h hosszú k Vilmos

— F Nyomáb mert kü

— M gondolja

— P Veszede

dik, az Egyik python e gal kere

vezni, mint ahogy szerettük volna: már napok óta jártunk-keltünk, de kviczált még sem találtunk. Lőttünk azonban egyéb fajta szép ritka madarakat és egyelőre ez kissé meg is vigasztalt, a mellett hogy pompás, boldog, szabad életet élünk.

Rendesen korán reggel indultunk vadászatra és a Vilmos bácsi gyűjteménye számára való madarakon kívül lőttünk pesenyének valót is. A forró déli órákban heverésztünk, a madarak kitömésével foglalkoztunk, én meg Dani pedig gyakran kiültünk a közeli patak partjára halászni. Mindig bőven fogtunk halat, kellemes változásul dél és est-ebédeinkhez s nagy örömeire szakácsunknak, a jó Illés mesternek, aki lassanként szinte büszke lett erre az új mestersegére.

Akadtt persze néha nem éppen kellemes találkozásunk is, nevezetesen kígyókkal. A házikó előtt rakott tűz több ízben csalt oda csörgő-kígyókat, úgy hogy egy puskát, sörétre erősen megtöltve, mindig kéznél kellett tartani. Aki megpillantotta a veszedelmes vendéget, fejére irányzott lövéssel végzett vele. Egy reggel azonban a ház előtti homokos földön meglepően vastag, hosszú barázdát láttam. Figyelmeztetem rá Vilmos bácsit. Meglehetősen elkomolyodott.

— Ez kellemetlen szomszéd, mondá. Nyomába kell jutnunk, végeznünk kell vele, mert különben bajt okozhat.

— Miért, kedves bácsi? Miféle nyomnak gondolja?

— Python, az az óriási kígyó nyoma. Veszedelmes ficzkó. Ha valakire rácsavarodik, az nem könnyen menekül.

Egyikünknek sem volt kedve, hogy a python ölelését tapasztalja; teljes buzgósággal kerekedtünk hát fel a kellemetlen szom-

széd ellen. Nem is volt nehéz a nyomát követni, mert helyenként egészen jól lehetett a homokos talajon látni, merre vonult. Rövid idő alatt rá is bukkantunk, épp amint egy fára tekergőzött fel. Hamar észre vett, nyujtogatta is mérgesen sziszegve a fejét mifelénk, de volt persze annyi eszünk, hogy olyan távolságban álltunk meg, ahol hirtelen el nem érhetett. Ami lövéseink ellenben biztosan érték a fejét, melyet a tömérdék öreg-szemű sörét teljesen szétmorzsoltt. A kígyó óriási teste néhányszor meg-megrándult, még aztán élettelenül rogyott le a földre.

Illés mester és Dani még ekkor is gyanakodva pislogtak rá, de nagybátyám megfogta a feje tövével és kinyujtóztatta.

— Nem bánt ez már többé senkit, mondá. Hatalmas példány... van husz lábnyi hosszu.

— Mit csinálunk vele? kérdém.

— Itt hagyjuk, majd fölfalják a ragadozó madarak. Nincs rá szükségem, nem ritkaság a gyűjteményekben.

— Ej, biz' én haza vinném, szolt Illés mester. Nekem is volna valami emlékem.

— Az más. Akkor hát lefejtjük a bőrét és majd praeparáljuk is, felelt Vilmos bácsi szives jósággal. Illés mester rászolgált, hogy emléket vihessen haza.

Elpepecseltünk a kígyó-bőrrel is, aztán újra kezdtük az Inka madara keresését, megint csak hiába. Most már lassanként veszteni kezdtük a türelmünket. Nagybátyám is sokszor láthatólag kedvetlen volt. Végre kijelentette, hogy másnap odább vándorolunk, mert itt hiába töltjük az időt.

— Nagyon röstelném, ha üres kézzel köllene haza térnem, mondá. Nagyon fölbiztattam tudós barátaimat, hogy megkeri-

tem az Inka madarát, eddig pedig még nyomára sem találtunk. Nem maradhatunk sokáig egy helyen, mert ma-holnap kifogyunk az időből.

— Hogyan, kedves bácsi? Hiszen az mind egy, hogy pár héttel előbb vagy utóbb térünk-e haza.

— Az mind egy volna, barátockám; de az nem mind egy ám, ha itt ér az esős év-

szak. Tudod, hogy itt a forró égöv alatt nincs tél, de van helyette esős évszak, amikor, ha egyszer megereedt az eső, rettenetes záporban hull szakadatlanul hetekig, úgy hogy az ember alig mozdulhat ki a földél alól. Akkor aztán vége minden vadászatnak.

— Igaz! mondtam szinte meghökkenve. És akkor még bőjtölésre is szorulnánk.

HISZEN EZ KVICZÁL!

mert az elemózsiának hamar a végére járunk, ha nem pótolhatjuk naponként vad-pecesenyével.

Mikor így tanakodtunk, épp szintén künn jártunk és puskáztunk, de már inkább csak sütni való vadra. Egy fán galambforma madarat pillantottam meg, célba vettem, szerencsésen le is lőttem. Gyönyörű tolla nagyon meglepett, sietve vittem nagybátyámnak.

— Nézze, kedves bácsi, mily ritka szép galamb!

Nagybátyám, alig hogy rátekintett, szinte fölujjongott örömeiben.

— Galamb! Mit beszélsz, gyerek! Hiszen ez kviczál! Nem látod a skarlát piros mellét, aranyos zöld szárnyait!

— De hisz a kviczálnak méter hosszú gyönyörű farktolla van!

— Van, amelyiknek van. Azt a fajtát

keresem. De van kurta farku is. Ahol az egyik fajta él, ott kell lenni a másiknak is.

— Akkor hát ezen a tájon maradunk?

— Természetesen! Oktalanság volna távoznunk, mikor már nyomra találtunk.

Ez a váratlan szerencsés fordulat fölforgatta tervünket. A csomagolást abba hagytuk s hozzá láttunk a kurta-farku kviczál kitöméséhez. Ez nem volt ugyan az igazi Inka madara, nem ilyenért fáradtunk annyit; de Vilmos bácsi újra vissza nyerte

LEROGYTAM A FÖLDRE. (Lásd a 343. lapon.)

jó kedvét és bizalmát. Én ellenben nem tudtam igazán bízni benne, hogy célát érünk ezen a tájon, melyet már annyira át meg átkutattunk.

— Hát ha ez csak valami eltévedt példány? mondám kételkedve. Nem is az igazi.

Ha itt tanyáznának az Inka madarai, már okvetlenül láttuk volna.

— Valószínű, hogy számtalanszor el is haladtunk mellettök, alattuk, anélkül, hogy észre vettük volna őket. Nem fürkésztek eléggé a fák lombozatát. A kviczálok a

nap nagy részén át labdához hasonlóan össze-gömbölyödve mozdulatlanul ülnek az ágakon. Elsétáltunk alattok és nem láttuk meg.

— Ó, hisz az alig lehetséges, kedves bácsi! Olyan ragyogó a kviczál tolla, hogy okvetlenül szembe tűnik.

— Nem ugy van az, fiam. A fejét a skarlát piros mellére hajtja s úgy gömbölyödik össze: hosszú fark-tollát maga köré csavarja és csak a zöldes szárnyai látszanak, melynek a színe egybe olvad a fák lombjával és nem a napra ül ki, hanem a fa legsűrűbb ágai közt húzódik meg.

Persze, persze! Hisz azért olyan ritkaság, mert nagyon nehéz hozzá férni, mondtam kissé kedvetlenül.

— Hja, barátocskám, aki kutató utra indul, annak nagy porció türelemre és kitarásra van szüksége.

— De mit ér a türelem, mikor ezek a furfangos madarak úgy el tudnak bujni, hogy lehetetlen rájuk bukkanni! Itt van az a rejtelmes madár is, melyet Dani látott először. Azóta csak egyszer került a szemünk elé, akkor is csak messziről. Az óta hírnöme sincs.

— Ez a madár nekem is furja a fejemet. Ha saját szememmel nem láttam volna, azt hinném, hogy csak mese. Ilyen fajta madárnak még csak hírét sem hallottam. Valami egészen különös, ismeretlen fajta.

— Csak már egyszer közelébe juthatnánk! kiáltám türelmetlenül.

No, ez a kívánságom alig egy órával később már teljesült. De hogy!

Mialatt mi ketten a korcs kviczál kitévésével foglalkoztunk, Illés mester buzgón főzte-sütötte az ebédet, Dani pedig vigan, kuktáskodott mellette. Minthogy főző edény-

nyel persze nem nagyon böven voltunk ellátva, sokszor kellett a közeli patakhöz sétálnia, hogy egy kis bádóg kannában vizet hozzon. Amint egyszer ismét vizért ment, még oda sem érhetett a patakhöz, már megfordult és lelkendezve futott vissza.

— Ott vannak . . . megint láttam! kiáltá.

— Mi van ott?

— Azok a madarak . . . a füből magasra meredő sárga, vörös, zöld és kék fark-tollal.

Vilmos bácsi egy szempillantás alatt talpon volt.

— Abba kell hagyni mindent! . . . Fogja mindenki a puskáját! Ez uttal nem nyugszunk, amíg csak nyitjára nem jutunk, miféle rejtelmes jószág ez.

A következő pillanatban már szaporán lépegettünk abban az irányban, melyet Dani mutatott.

— Amott a domb aljában láttam, mondá.

Jól látta. Amint a dombról, most már lassan és óvatosan, lefelé mentünk, én is megláttam. A magas füből kimeredve mozgottak a különféle színű hosszú tollak; de a madarat nem lehetett látni.

— Ott vannak! figyelmeztettem nagybátyámat.

— Látom, felelé. Csodálatos! . . . Az egyik toll mintha sas-toll volna, a másik fácán-toll . . . Érthetetlen!

Amit Vilmos bácsi mondott, az most már nekünk többieknek is szemünkbe ötlött. Csodálkozva néztünk hol egymásra, hol a rejtelmes tollakra. Bezzeg még nagyobbát ámultunk a következő pillanatban. A tarka tollak hirtelen fölemelkedtek s egyszerre csak egy csapat indiánus ugrott talpra.

Az ő fejkön diszelgett az a különféle toll. Nem csoda, hogy tudós nagybátyám előtt ismeretlenek voltak az ilyen fajta madarak!

Eg
hog
óta k
tollak
tak o

Mi
volna
ngrot
és n
abban
torod
A
izzó
földre
nusol

is. I
Mir
szem
neve
H
be P

Egyszeriben tudhattuk most már azt is, hogy tehát indiánusok ólálkodtak már régóta körülöttünk; mikor ezeket a rejtelmes tollakat láttuk, mindig indiánusok lappangtak ott a magas fűben.

Mielőtt azonban csak szót is válthattunk volna meglepődésünkben, a hirtelen talpra ugrott indiánusok egyike előkapta az ijját és nyilat röpitett felénk. Szinte ugyanabban a pillanatban fájdalmas kiáltással tántorodtam hátra. (Lásd a képet a 341. lapon.)

A nyíl a vállamba furódott. Mintha izzó parázs égetett volna. Le rogytam a földre, fájdalmas kiáltásomra pedig az indiánusok vad ordítással feleltek.

(Folytatása következik.)

GYÁSZ.

(Képpel a ezimlapon.)

*Drága jó anyám
Koporsóba zárva —
Ó mi lesz velem?
Arva vagyok, árva.*

*Gyász-fátyol borult
Fejemre, testemre —
Bánat köde szállt
Szívemre, lelkemre.*

*Isten adj erőt
E bűt elviselnem!
Ó engedd: szavam
Hozzád fölemelnem.*

BEVÁSÁRLÁS.

— A »Kis Lap« színes mű-melléklete. —

NEVEZETES nap van, nagy lakoma készül. Tudom, hire lesz még hetek multával is. Illő is, hogy legyen, mert a csoda-szép Mirabellának, az arany haju, beszélni tudó, szemét mozgató remek bubának van a neve-napja.

Hogy főzni lehessen, piacra köll menni, be köll vásárolni. Jó gazdasszony Miczike,

nem bizza azt másra, kalapot és kendőt vesz s megy bevásárlásra. Nincs is messze a piacz, csak épp néhány lépés, ott a szoba tulsó végén ül Nettike kofa-asszony sok jóféle portékával megrakott asztalánál.

— Ide tessék, ifiasszony, nálam vásároljon! Nem talál ilyen jó portékát, ha az egész piaczot bejárja is. No, meg olesón is adom, mert hát régi jó vevőm.

— De van-e mindene, ami köll egy nagy lakomához?

— Meghiszem azt! Még annál is több! Van itt minden: friss zöldség, fűszerszám, édes gyümölcs, mindenféle csemege; csak az a kérdés, ifiasszonykám, a pénzből telik-e?

— Azt hiszem, hogy kitelik. Ime itt egy fényes fillér, testvérek közt sokat megér. Ezzel jól meg van fizetve.

— Bizony, lelkem, nem nagyon, vesztek rajta, mondhatom: de hát már csak vigye el, ami az ebédhez kell.

Megvolt aztán a nagy ebéd, jó volt minden s bőven elég. És volt aztán jó kedv is a hegyibe, mert játszani szépen tudnak Miczike és Nettike.

Találós kérdések.

Melyik nád egy város neve?

*

Melyik Vicza női név?

*

Melyik ajtó jó sarok-vas nélkül?

*

Melyik tő van fölül?

*

Melyik hegy van alul?

*

Melyik anya nem élő lény?

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Apró szindarabok“.

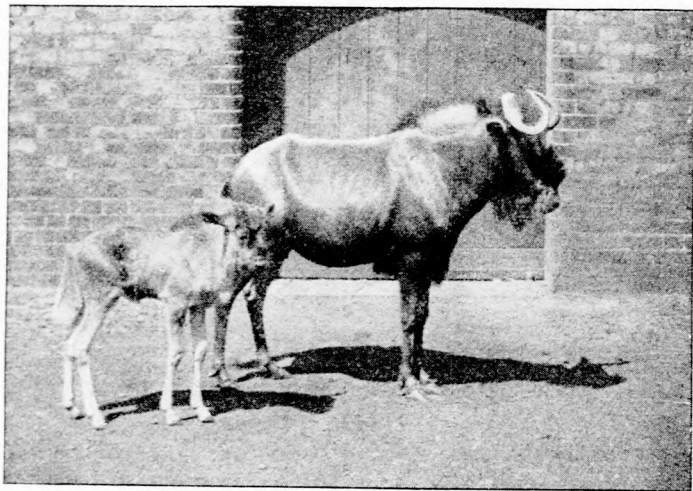
Gyermek-előadásokra gyűjtötte **Forgó bácsi**, több képpel, díszes angol vászon-kötésben. (A „Forgó bácsi könyvtára“ című sorozat egyik önálló kötete.)

A GNU ÉS A GNU-BOCZI.

CSÖPPET sem veszem rossz néven, ha azt mondjátok, hogy nem csak soha nem láttátok, hanem még hirtől sem ismeritek ezt a furcsa nevű és még furcsább nevű jószágot. Nem is láthatni máshol, legföljebb az állat-kertben. Mert messze idegen világrészben van a hazája. És aki látja, ugyan meg van akadva vele, hogy mit lát: bölényt-e, szarvast-e, tehenet-e, vagy miféle szerzetet?

Nincs különben. Olyan fura felemás állat ez, amilyen alig akad második. A fejét mint ha a bölénytől kapta volna kölcsön, a törzsét a tehéntől, a lábát a szarvastól; mikor pedig megmozdul, a járása egészen olyan mint a csacsié.

Ez az annyiféle különböző formából össze rótt jószág pedig nem tartozik az említett állatok egyikének sem a családjába, hanem inkább antilop-fajta s déli Afrika meleg tájékain él. Csapatokban legelész, huszával, negyvenével s a vadászok nem

GNU ÉS A GNU-BOCZI.

nagy fáradsággal ejthetik zsákmányul. Vadászoknak is rá szorgalmasan, mert a husa kitünő.

Nyáron át az apró gnu-boczik a gondos gnu-mamákkal együtt legelésznek, míg az öreg gnu-apáknak az a csöppet sem dícséretes szokásuk van, hogy nem törődve a familiával, messzire vándorolnak el és külön legelésznek, heverésznek. Ha ez alatt baj és veszedelem éri amazokat, hát az önző gnu-apák arra nem is hederitene, és csak

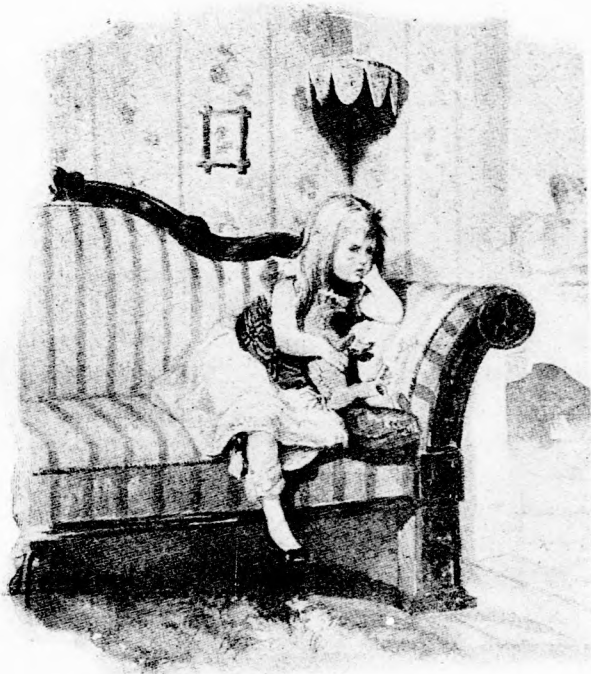
akkor térnek vissza a falkához, mikor a fiatalok már jócskán felnövekedtek, megerősödtek, úgy hogy baj esetén jól tudnak futni. Akkor aztán együtt futnak, mert öregje, fiatalja egyformán félénk és ijedős.

A fogságban hamar megszelidül, de rendkívül kíváncsi és, épp mint a mi csordáink haragos bikái, a vörös színt nem szereti. Egyébként azonban nagyon jámborul viselkedik.

Hej Lili
Rossz do
Hát ne
Légy me

Hogy tel
S gazzá
Amivel
Az bizon

LILIKE DUZZOG.

Hej Lilike, Lilike,
Rossz dolog lesz belüle.
Hát ne duzzogj, azt mondom,
Légy megint az én vidám kis galambom!

Hogy tehenkéd béna lett,
S gazzá az a széna lett
Amivel kibélelték?
Az bizony még nem oly szörnyű eset még.

Ahá! Pislog már szemed —
Kérlelve rám emeled . . .
Jőj no, itt vár a leczkéd —
Aztán rögtön megcarrom a tehenkét.

Valld be magad Lilike,
Valj duzzogni illik-e?
És még hozzá ilyenért!
Egy fölfeslett, szarva-tört tehenkéért!

Nem olvasol, se nem írsz,
Keseredel, egyre sírsz.
Pedig mind hűbá ám —
Előbb tanulsz, aztán mulatsz, Málkám!

A FÁRA MÁSZÓ RÓKA.

— Beszélyke. —

Elmondja *Tamás bácsi*.

NEM hiszem, hogy láttátok, vagy akár csak hírét is hallottátok volna, hogy valaha róka mászkált fönn a fán. Magam sem láttam, hírét sem hallottam, mégis meggyült vele a bajom hajdanában, vig és boldog diák gyerek koromban.

Falun éltek a szüleim, oda siettem én is türelmetlen örömmel minden vakációra. Sok öröm várt otthon, de talán soha nagyobb, mint azon a nyáron, amelyen az a róka-história esett meg rajtam.

Büszkén érkeztem haza, mert csupa »jeles« volt a bizonyítványomban. Erre pedig egy régi hő kivánságom teljesülésének kellett következnie.

— Apácskám! Én beváltottam, amit ígértem. Most már...

— Most már rajtam a sor, ugy-e? Én is ura szoktam lenni a szavamnak. Talán elhamarkodtam az ígéretet, de azon már túl vagyunk. Megkapod a jutalmadat.

Bement a szobájába és ujdonat új Flobert-puskával tért vissza, meg hozzá való töltényekkel. Majd hogy bukfenczet nem hánytam örömemben. Mert ez volt már jó ideje legforróbb kivánságom: egy igazi puska, amellyel valószínűleg lehet lövöldözni.

Az én nagy örömöm jó atyámnak is örömet szerzett, csak anyácskámnak nem volt inyére a dolog.

— Jobb volna még várni vele... majd a jövő nagy vakációra kaphatnád meg, mondá.

— Már hiába, jussa van hozzá mindjárt most, szólt apám mosolyogva. Egyéb iránt ilyen siheder diák koromban már én is tudtam puskával bánni.

— Mégis félek, hogy valami bajt okoz.

— Ne félj semmit, édes anyácskám, biztosítam igaz szeretettel. Nagyon ovatos leszek. Megmutatom, hogy már való kezembe a puska.

— El is várom téled, jegyzé meg apám. És azt tanácsolom, hogy legelőször is a czélba-lövést gyakorold. A kertben, hátul a kőfálnál, jó helyet találsz a puffogásra.

Egy-két percczel később már künn is jártam a kertben; de legelső gondolatom az volt, hogy talán nem is szükséges az a gyakorlat, tudok én löni. Mindjárt meg is próbáltam. Rápuffantottam verébre, varjura, de biz' azokban nem esett kár. Miután ekkép néhány töltést haszontulánul elpuffogtattam, eszembe jutott az apám tanácsa.

— Jobb lesz ha követem. Mert ha csak így kontárkodom, nevetni fognak rajtam. Akinek puska van a kezében, az legyen komoly ember.

Ezzel az okos eltökéléssel mindjárt dologhoz is láttam: készítettem czéltáblát, még pedig kedvemre valót. Papirosra élet-nagyságu nyulat pingáltam, ezt szögeztem rá a czéltáblára, erre lövöldöztem. Hát a festett nyulnak sem esett néhány napig semmi baja, de mert kitartóan folytattam a gyakorlatokat (nem is voltam éppen ügyetlen gyerek) lassanként egyre közelebb jártam a czélhoz s végre diadalmasan jelenttem:

— Anyácskám, lesz ám a nyáron nyulpecsenye! Holnaptól fogva kijárok nyulászni... mert már minden lövésem bele talál a nyulba.

— Nagyon derék! mondá apám roppant komoly képpel. De azt tanácsolom, izend meg a mezei nyulaknak, hogy ők is áll-

janak
pingált

Hm
sebesen
könyvi
a czél
lával.

Mac
hosszu
asztán
lövöld

nem e
boldog
most r

Épp
latról
szakác
a bére

a baró
az ap
lát. C
szer b

megle

volna
nem a
Bü

Me
séges.

Ha
állapi
lesre.

A
kellet
szaba
leim

janak meg oly mozdulatlanul, mint a te pingált nyulad.

Hm! Persze... az más! Az igazi nyul sebesen fut, nagyokat ugrik, azt nem olyan könnyű eltalálni. Jól van! Hát folytatom a czélba-lövést, még pedig mozgó czéltáblával.

Madarat pingáltam, deszkára szögeztem, hosszú zsinóron egy fa ágára függesztettem, aztán meglóditottam és a libegő czélra lövöldöztem. Már nehezebb feladat volt, de nem éppen nagy idő mulva ezzel is jól boldogultam; bátran elmondhattam, hogy most már jól tudok löni.

Éppen jókor. Amint egy ilyen gyakorlatról befelé sétáltam, hallom, hogy az öreg szakácsnének sopánkodva mondja Jóskának, a béres-gazda siheder fiának:

— Minden éjjel nagy riadalmat hallok a baromfi-ólból. Ugy sikong, nyugtalankodik az apró jószág, mint a mikor ellenséget lát. Okvetetlenül róka ólalkodik ott, egyszer bizony még be is tör.

— Nem igen hiszem, felelé Jóska.

— Mégis megtehetnéd Jóska fiam, hogy meglesnéd.

— Azt megtehetném ugyan, de mi haszna volna? Bottal nem lehet rókát agyon ütni, nem áll meg.

Büszkén szoltam közbe:

— Majd kiállok én lesbe és agyon lövöm.

Mert hogy agyon lövöm, az nem kétséges. Csak jöjjön az a tolvaj róka!

Hadi tanácsot tartottam Jóskával, megállapítottuk, hogy együtt megyünk ki rókalesre. Több szem többet lát.

A rókát természetesen a sik mező felől kellett várni, tehát ki kellett vonulnunk a szabadba, a gazdasági épületek mögé. Szüleimnek nem árultam el a tervet. Lesz majd

diadal és dicsőség, ha beállitok legelső vadászatom zsákmányával!

Vacsora után észre-vétlen sétáltam ki a házból, vállamon a gondosan megtöltött puskával. Jóska a kapun kívül várt s megerülve az épületeket, mihamar eljutottunk a baromfi-ól mögé. Gyönyörű holdvilágos tiszta éj volt, pompásan lehet majd löni. Egészen közel, sűrű bokrok közt huzódtunk meg és vártunk.

Sokáig vártunk, ami meglehetősen unalmas volt, mert még beszélgetni sem szabad ám ilyenkor. A ravasz róka hamar megszimatolja a veszedelmet. Megmutatom, hogy kifogok rajta.

Engemet hevitett a vadász dicsőség reménye, de az a lusta Jóska végre is unni kezdte a dolgot, nagyokat ásitott és azt mondta:

— Én már nagyon álmos vagyok... Hiába is töltjük itt az időt. Nem hiszem én, hogy róka járjon itt. Van annak esze, tudja, hogy be nem juthat ezen az erős palánkon.

— Csitt! Ne beszélj! Már jön is... látom!

Nem messzire, a magas fűben, mozgott valami... ovatosan lappangva mászott a palánk felé... vörhenyes... jól látom...

Gyorsan czélba vettem.

— Ne lőjjön, urfi! szolt Jóska. Hiszen ez...

Már ekkor eldőrdült a lövés. Találni azonban nem talált, mert az a vörhenyes állat, nagy ijedtében, hatalmas szökkenéssel fönn termett a palánk tetején és ott futott odább.

— Mondtam, hogy ne lőjjön az urfi! ismétlé Jóska nevetve. Hiszen ez a kántor uram nagy kandurja.

Az a! Magam is ráismertem. Boszankodtam egy kicsit a tévedésemem, és mert Jóska semmiképp sem akart tovább maradni, magam is haza ballagtam, üres kézzel, zsákmány nélkül.

No, ez még nem lett volna nagy baj. De bezzeg más-napra, harmad-napra már lett nagy boszuságom. Ezt pedig ez a gézen-gúz Jóska okozta a fecsegésével. Meg-

lehet, hogy rossz szándék nélkül, de elbeszélte éjjeli kalandunkat, hogyan lőttem rá róka helyett a kántor uram macskájára. Mihamar tudta a falu apraja-nagyja, nevetett is rajta. És ha én magam is azt teszem, hát alkalmasint hamar vége szakad az egésznek.

Bennem azonban erősebb volt a hiúság. Mérgesen fortyantam fel, ha valaki tré-

BÜVÉSZET. *Vízforralás papirosban.* (Lásd a 351. lapon.)

fásan említette. Az lett belőle, hogy csak annál inkább évődtek és ingerkedtek velem, leginkább a gyerekek.

— Ni! Ott sétál a Tamás urfi rókája a ház tetején!

— Tamás urfi! A rókája amott mászik felni! ... a nagy körtefára. Bizonyosan madarat akar fogni.

Nevettek nagyot, mert hiszen persze hogy nagyon bolondosan hangzott: róka,

amely fára mászik, ház tetején sétál! És hogy: ez a Tamás urfi rókája! Majd megpukkadtam mérgemben. Hát ezért örültem annyira a gyönyörű puskámnak, ezért voltam olyan büszke rá?

Nem türom én ezt, nem én! Hamarjában nem tudtam ugyan mit tegyek; de az bizonyos, hogy nem türom!

Épp ezt forgattam a fejemben, mikor egy napon a kertben jártam, vállamon a

puskáv
hallok
állt a

—
kája a

Oda
csakug

Mit
tudtam

—
nem c

Lőtt

A szeg

Az
neveté

mást i

—
vétett

Eler

tem, h
amint

nem t
Fülem

toztak
Iste

én ak

tett ő

lem?
Nag

mal é

kertbe

hogy

val tö

Mil

nul k
—
megtu
próbá

ments
tél eg

puskával. Egyszerre csak nagy kaczagást hallok a rácsos kerítés felől. Több gyerkőcz állt a kerítésen túl s vígan kiáltozta:

— Tamás urfi, nézze, ott mászik a rókája a nagy alma-fára. Most lelőheti.

Oda pillantok a nagy alma-fára... hát csakugyan ott a kántor vörhenyes macskája.

Mit tettem, miért tettem, talán nem is tudtam. Lekaptam a vállamról a puskát.

— No hitvány macskája, engemet ugyan nem csufolnak tovább miattad!

Lőttem. És hajh!... kitünően találtam. A szegény kandur élettelenül zuhant le.

Az évedő gyerkőczök abba hagyták a nevetést, sőt megszeppenve inaltak el, egymást ijesztgetve.

— Agyon lőtte! Szegény czicza! Mit vétett neki? Még bizony közénk is ló!

Eleinte valami meglegedés-formát éreztem, hogy kitöltöttem a mérgeimet. De aztán, amint az élettelen macskára bámultam, nem találtam egészen rendben a szénámat. Fülemben csengett, amit a gyerekek kiáltoztak: »Szegény czicza, mit vétett neki?«

Isten-adta cziczája, hát oka volt ő, hogy én akkor éjjel rókának néztem? És tehetett ő róla, hogy a gyerekek évődtek velem? Hát miért öltem meg?

Nagyon elégedetlen lettem saját magammal és sokáig bolyongtam ide-oda a nagy kertben. Végre megnyugtattam magamat hogy nem nagy dolog az egész, egy macskával több vagy kevesebb, no bizony!

Mikor a szobába értem, atyám szokatlannul komolyan nézett rám.

— Az utczán kiáltozó gyerekektől már megtudtam, mit műveltél, mondá. Meg se próbáld, hogy mentegetőzzél, mert nincs mentséged. Oktalan boszuságodban megöltél egy ártatlan álatot. másnak kedves

jószágát, mely semmit sem vétett neked. Ám te mérges voltál, kezdedben volt a fegyver, hát vaktában használtad; jó hogy nem a gyerekek valamelyikét lőtted agyon. A kántor urtól bocsánatot fogsz kérni a macska megöléseért; a puskát pedig elveszem tőled és nem is kapod meg, amíg meg nem győződtem, hogy nem csak löni tudsz, hanem uralkodni is tudsz magadon és nem használod rosszra a fegyvert.

Hiába volt könyörgés, fogadkozás: az én gyönyörű puskám a zárt szekrénybe vándorolt és ott pihent egy teljes esztendeig.

Mikor egy év multával, a következő vakációban megint megkaptam, elhihetitek, hogy másképp bántam vele. Soha sem lőttem rókát, mely a fára mászik.

VAD LACZI RAJZAIBÓL.

A szamár az oroszlán-bőrben.

KEDVES Forgó bácsi! Nem tudom: olvastam-e, hallottam-e, vagy pedig nekem magamnak jutott eszembe? — de akár hogy van, szent igaz, hogy a dicsőség is bajjal jár. Sokat várnak, sokat kívánnak attól, akitől szépet, jeleset láttak vagy hallottak. Így vagyok én az Erzsike húgossal.

Ez a kis buksi, mihelyt a »mese« szót hallja, mindjárt aggatózik:

— Hogy szól az a mese? Mondd el!

Minap, vigyázatlanul, épp előtte említettem, hogy tanárunk az iskolában az oroszlán-bőrbe bujt szamár meséjét mondta el és magyarázta. Rögtön rákezdte a kicsike:

— Hogy volt az? Mondd el!

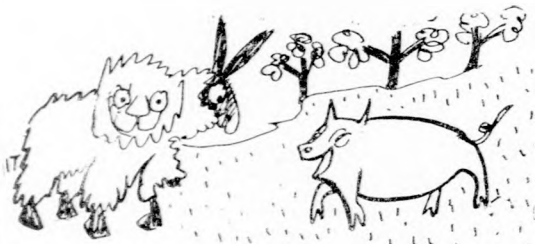
— Nem érted te azt meg.

De a mamánk közbe szólt:

— Mondd el neki szépen. És amit nem ért, magyarázd meg.

— Igen, és rajzolj hozzá szép képeket... tudod... mint multkor a Kolumbus meséjéhez.

No, rajzolni nagyon szeretek, hát megtettem. És hogy kárba ne vesszen a fáradságom, rendelkezésére bocsátom kedves Forgó bácsinak ezt a legujabb művemet. Ime, így mondtam el és így rajzoltam meg:

A szamár egy napon, amint az erdőben bolyongott, lenyuzott oroszlán-bőrt talált. Megörült a vén csacsi és így szólt magában:

— Ez már aztán szerencse! Rég kívántam valamit, amivel tekintélyre és tisztességre tehessek szert. Eddig csufoltak, gunyoltak, akár merre jártam. Bezzeg más-

kép lesz ezután. Magamra öltöm ezt az oroszlán-bőrt és minden állat rettegve fog bámulni és tisztelni.

Iziben magára is öltötte az oroszlán-bőrt és büszke, méltóságos léptekkel sétált ki a mezőre.

— Ott van az a torkos kövér sertés, legelőször is arra riasztok rá.

De a kövér posika nem hogy megijedt volna, hanem a szemébe nevetett. Nagyon bosszankodott a szamár s a patakhoz ment, hogy a viz tükrében megnézzze magát, de a vízből is kacagva néztek rá a halaeszkák. Most már nagyon megharagudott.

— Megálljatok csak! Majd rátok riasztok én! Tudom én, mivel rémit meg az oroszlán mindenkit. Bömböl. Hát én is bömbölni fogok.

És rágyújtott hatalmas ordításra. Összesződültek az állatok és bámultak, nevettek, de sehogy sem akartak megijedni. A szamár tehát még erősebben ordított úgy, ahogy csak kifért a torkán. Amde minél nagyobb ordított, az állatok annál inkább nevettek, már majd eldültek a kacagástól. Végre megszólalt a róka:

— Ugyan, ugyan, csacsi koma, micsoda zenebonát csapsz itt?

— Mit beszélsz te vakmerő? Nem látod, hogy én az oroszlán vagyok és bömbölök?

Erre még nagyobb lett a nevetés.

— Soh' se erőlködjél, csacsi koma, mondá a róka. Elfelejtetted letakarni a füledet. De még ha ezt megteszed is, elég ha megszólalsz, hogy mindenki rád ismerjen. Mert a szamár oroszlán-bőrben is csak szamár marad és kiáltása nem lesz oroszlán-bömbölés, hanem csak szamár-ordítás.

Nevetve már pedig haza.

elégedve a zokkal.
Kedves

HOGY tartamvad elmasint hivetni, ha fel és azt csak lángvizet is forrúp vagy

Ha máséges hozzérdekes prkell hozzá

Papirosnek körül az átmerőégő gyertdróra van hét centin aztán ivbégét csavar ez a csavartyára. Hozóret va tyába.

A gyerkerek papzed bele

Nevetve oszlottak szét az állatok, a számár pedig busan szégyenkezve kullogott haza.

— Erzsike hugom nagyon meg volt elégedve a mesével, de különösen a rajzokkal.

Kedves Forgó bácsit szívből köszönti
mindig buzgó hive

Vad Laci.

BÜVÉSZET.

(Képpel a 348. lapon.)

Viz-forralás papirosban.

HOGY a közönséges papiros, láng fölétartva, mily könnyen fog tüzet és hamvad el, mindenki tudja. Tehát alkalmasint hitetlenül fognak a szemedbe nevetni, ha egy darabka papirost mutatsz fel és azt jelented ki, hogy a papirost nem csak lángra fogod tartani, hanem még vizet is forralsz föl benne. Akár csak cserép vagy vas lábasban.

Ha már előre elkészítetted ami szükséges hozzá, iziben be is mutathatod az érdekes produkciót. Nem sok készülődés kell hozzá.

Papirosból vágj ki kerek darabot, melynek körülbelül tizenöt centiméter legyen az átmérője. E papiroson kívül még csak egy gyertyára egy hosszabb darab erős drótra van szükséged. A drót egyik végén hét centiméter átmérőjű karikát csinálsz, aztán ivben meghajlítva a drótot, alsó végét csavar-szerűen görbited, olyképp, hogy ez a csavar pontosan rá illeszkedjen a gyertyára. Hogy meg ne csusz hasson, aprócska szöveget vagy tűt szúrhatasz bele a gyertyába.

A gyertya ekkép föl levén szerelve, a kerek papiros-darabkát üst-alakban helyezed bele a drót karikájába, olyképp, hogy

a széle egy centiméternyire meredjen fölül a drót-karikán. Aztán a könnyen görbithető drótot úgy igazgatód, hogy a papiros-üstöcskének a feneké éppen a gyertya kancóza fölött legyen és olyan magasságban, hogy a gyertya meggyújtása után a láng éppen csak hogy elérje.

Most már megtöltöd a papiros-üstöt vízzel, még pedig jól ügyelve, hogy fenn a víz följebb érjen, mint ahol kívül a drót-karika az üstöcskét tartja. Ez fontos, enélkül a produkció nem sikerülne.

A víz betöltése után rögtön meggyújtod a gyertyát. A láng eléri, nyaldossa a papiros-üstöcskét: de aki azt hitte, hogy a papiros meg fog gyulni, meglepődve látja, hogy szó sem lehet róla. Semmi baja a papirosnak, ellenben a víz rövid idő múlva gőzölni kezd s mihamar javában forr.

Hogy a papiros nem gyul meg, annak egyszerű az oka: a hőt, mely a gyertyalángból a papirost éri, rögtön átveszi a benn levő víz, mely föl is forr tőle, másrészt pedig folyvást nedvesen tartja a papirost és lehetetlenné teszi a meggyuladását.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVII. köt. 20-dik számában közölt szélmalom-rejtvény megfejtése:

Bethlen Gábor fejedelem.

Helyesen fejtették meg: Biró Bözsike, Hirsch Olga, István és Arisztid, Madarász György, Mérey Ágosta és Dalma, Korpácsi István, Brust Ilonka, Kuzma Albert, Puky Lilla, Gázó Irma és Annuska, Leipniker Ilonka és Mátyás (Éppen én intem az olyan kis olvasóimat, akik még nem tudnak egyenes sort vetni: írjanak vonalozott papiroson. Mikor tehát ennek megfelelően eszelekesztek, nem szükséges mentegetőznötök. F. b.), Urbán Elly, Lakner Margit, Gutman Erzsike, Pollák Bernát, Reich Ilona, Irén és Ödön, Fleischmann testvérek, Brenner Mariska és Pista, Vidor Ilonka, Serák Margit, Lengyel Margit és Kálmán, Furman Lili és János, Izsák Erzi és Zsiga, Oppenheim Irén és Stefi, Háy Irén és Juliska, Jákó Margit, Fodor Lenke és Elza, Szondy Gyurika, Kossaczky Gyula, Kövér Margitka és Károlyka, Ebeczky Gabriella, Werkner Albert, Sélley Lili, Daróczy Tamás, Máj Imre, Hollós László, Sier Frigyes, Salamon Laura (Gondosabban írj, még pedig vonalozott pa-

pirosan! *F. b.*), Moskovics Margit, Goldstücker Terecsike, Weiss Aurél, Koller Sárka, Kalmár Endre, Kiss Margitka, Lukács Irmaus, Kazy Livia, Bachrach Laczi, ifj. Muraközy László, Zeiler Gizike, Lehoczky Agáta, Ybl Márta, Rombay István, Kendefi Margitka, Robitsek Magda, Stauber Erzsike, Boros Emmike, Farkas Arisztid, Naschitz Gyuri (A leveledet elküldhetted, de én nem kaptam. *F. b.*), Sándor Endre és József, Molnár Ferencz, Latinovits Tibor, Krasznay Miklós, Eggert Irén, Herczl Margit és Jenő, Póti Irén, Galgóczy Irénke (Magad írj! *F. b.*), Hartstein Károly, Láner Nelly, Földváry Márta, Neumann Lilike, Nagy Lenke és Ernő, Veress Gizi, Herczeg Ilona, Kazy Péter, Adler Sarolta és Rudolf, Bielek Károly, Frank Jolán és Irén, Wurm Betty, Soltész Józsi, Kummerer Paula, Szilágyi Ernő, Péterfy Vilma, Haksch Mariska, Reich Frigyes, Szinyei-Merse Jenő, Badics Gizi, Czakó Miklós, Giller Zoltán, Schönstein Mariska.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett ifj. *Muraközy László, Debreczenben*, kinek a jutalom-könyvet (*»Fény és boru«*, történeti elbeszélések, az ifjuság számára írta *Remellay Gusztáv*, két képpel, díszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

A *»Kis Lap«* LVII. köt. 19-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Sándor Endre és József, Naschitz Gyuri, Giller Zoltán, Nagy Lenke és Ernő, Szinyei-Merse Jenő, Badics Gizi.

— Olvassátok! —

Forgó bácsi tíz parancsolata.

1. Leveled papírosa sima szélű legyen és tiszta.
2. Irkából tépett papírosra levelet ne írj.
3. Levelet be ne porozz, be ne poczázz.
4. Leveleden mindig rajta legyen a kelet napja és helye.
5. Ami a szerkesztőnek szól (közlés, megfajítás, gyűjtés), azt ne küldjed a kiadó-hivatalba.
6. Ami pedig a kiadó-hivatalnak szól (előfizetés, elmaradt számok végetti felszólalás, bekötőtáblák, régi számok vagy kötetek megrendelése), azzal ne fordulj a szerkesztőhöz.
7. Leveled papírosa ne legyen illatos.
8. Csak fekete tintát használj írásra.
9. Ismeretlen s csakis családi körben járatos becéző nevet ne használj.
10. A szerkesztőségbe intézett levél állandó czime legyen: *Forgó bácsinak, a „Kis Lap” szerkesztőjének.*

Aki e tíz parancsolat ellen vét: magára vessen, ha levélét nem veszem figyelembe, vagy ha levele más iratok közé vegyülvén, elkallódik.

F. b.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Jákó Margit. Mind ketteje ügyes. Besoroztam. — **Szitányi Matild.** Eltűnődtem a kedves képen. Elgondoltam magamban, milyen boldogság volna ottan dolgozgatni s nem ebben a zajával, forgalmával idegtépő nagy városban. — **Moskovics Margit.** Magad is érezted, hogy gondatlan az irásod. A beismerés első lépés a javuláshoz. Lássam is bizonyosságát jövő leveledben. A jó elbeszélésnek az az ismertető jele, hogy az olvasó kíváncsi a folytatására s végére. Hát csak türtőztess magad. Megjön mind a kettő. — **Békffy Aladár.** A tépett szélű levelet olybá tekintem, amelyet nem is kaptam. — **Benkő Pista.** Előleges bejelentéssel, melyet illően kérdésbe öltöztetel, a főváros nagyobb nyomdai intézetei a kítűzött órában szívesen engednek bepillantást a sokszorosító s egyéb csodákba, sőt magyarázó vezetőt is adnak mellétek, csak egynél többen s ötnél kevesebben legyetek. A régi »Athenaeum« új intézete épületeit, műhelyeit nyilván még ez év folytán rajzokban fogom nektek bemutatni. — **Pollak Imre.** Ügyes. Megjelen. — **G. Cselényi Árpád.** Becsülni való, szép a vitézi felbuzdulás. De ott, ahol az iskolai törvények s a tanár urak tekintélye szerez elégtételt a méltatlan sértésért, nem jó erőszakoskodni. Legjobban annak a hírnek örvendenék, ha azt tudatnád velem, hogy a *tanulásban* gyűrtetek le azokat az oktondi fiukat. Levelednek friss hangjában egyébkint örömmel tettem. A pályázatban oly kevesen vettek részt, hogy, egyelőre legalább, jobbnak láttam megszüntetni. Ha észre veszem, hogy az érdeklődés ismét megélnékül, husvét táján tűzök ki újabb versenyt. — **Eggert Irén.** Hamarosan azt tudtam: Jaffából jött levelem, amely tengerparti városból viszen az ut Jeruzsálembé. De aztán megláttam, hogy N-Perkátá is csak annyira van Jeruzsálemhez, mint Makó. — **Glücksthal Béla.** A kiadóhivatalhoz fordulj. — **Stauber Erzsike.** Czikkecskédet besoroztam. Kár, hogy a mult hó végén nem küldötted be, mikor jobb kapója volt. De így is közlésre érdemes munkácska. A másodikkal már kevésbé vagyok megelégedve, mert a föladdott mondat nincs kimerítve. Hol marad a: kerek, gyúr, mer, agyar, túr, minta, tinta, ragya s még egy sereg? Szeless Adrienne Párisban lakik. A kiadó-hivatal szívesen közli veled a teljes címét. Sárka köszöntését szívesen viszonzom. Mi illetlent lehet abban látni, ha fiúkkal váltasz képes levelező-lapokat? — **Szwarcz Bözsike és Iduska.** Tokj sül ki abból, ennek pedig nincs értelme. Igazítsatok rajta s küldjétek be újra. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Stauber Erzsike a hozzá (Duna-ölvár) küldött képes lev. lapokat örömet viszonzozza.